

Fullmäktige 21.10.2024 § 92

§ 92

Fråga om att minska bostadslösheten och antalet vräkningar

Beredning och upplysningar:
Savolainen Anne

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Tiina Aavapartas och 22 andra ledamöters fråga 19.8.2024 om att minska bostadslösheten och antalet vräkningar och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Aavaparta lämnade understödd av Partanen följande förslag till hemställen:

Fullmäktige hemställer att Esbo stad effektivt och snabbt svarar på ökningen av bostadslösheten och på ett mångsidigt sätt satsar på åtgärder som minskar bostadslösheten i samarbete med välfärdsområdet. Staden ska också för sin del stödja organisationer som arbetar för att minska bostadslöshet och vräkningar.

Ordföranden meddelade att Aavapartas förslag till hemställen inte tas upp till behandling eftersom det strider mot 1 delen Fullmäktige 28 § i förvaltningsstadgan.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Fråga

Tiina Aavaparta och 22 andra ledamöter lämnade 19.8.2024 en fråga om att minska bostadslösheten och antalet vräkningar. I frågan konstateras det att enligt Utsökningsverket har antalet vräkningar ökat med i genomsnitt en femtedel under början av året och även mer i de stora städerna. Försämringarna av bostadsbidraget och social trygghet har gjort det svårare att klara av boendeutgifterna, och det har föreslagits allt fler ändringar i bostadsbidragets kommungrupper, vilket innebär att de maximala godkända boendeutgifterna minskar också för Esbos del. I frågan vill ledamöterna ha svar på 1) hur antalet vräkningar har utvecklats i Esbo under det senaste året och särskilt sedan början av april, och om andelen vräkningar bland olika invånargrupper har förändrats i förhållande till tidigare. Dessutom ställs frågan 2) hur många ansökningar om byte av bostad/nya ansökningar som i år har kommit in till Esbo bostäder på grund av skyldigheten att söka en billigare bostad och hur man kan/har kunnat svara på dessa. Vidare vill man ha svar på 3) hur bostadslösheten i Esbo har utvecklats under året

och särskilt sedan början av april samt om det har skett förändringar i de olika invånargrupperna bland de bostadslösa. Dessutom vill ledamöterna veta 4) om Esbo bostäders hyror motsvarar de godkända boendekostnaderna och nivån på Social- och hälsovårdsministeriets proposition från juni, på vilket sätt Esbo bostäder har berett sig på att invånarnas betalningssvårigheter ökar samt hur stadsstyrelsen tänker se till att antalet vräkningar i Esbo inte ökar och bostadslösheten minskar, det vill säga att målet för programmet för principer för boende och markanvändning, som godkändes av fullmäktige 12.6.2023, uppnås i Esbo.

Svar på frågan

I det allmänna bostadsbidraget gjordes 1.4.2024 ändringar som minskar det bostadsbidrag som hushållen får. I bostadsbidrag som beviljats före 1.4.2024 träder ändringarna i kraft efter justeringen av bostadsbidraget, dock senast 31.3.2025. Bostadsbidrag beviljas på basis av de maximala godkända boendeutgifterna, även om hushållets faktiska boendeutgifter är större. De maximala boendeutgifterna ändrades inte 1.4.2024 för Esbos del och de överensstämmer med det som föreslås i frågan för bostadsbidragets del. I bostadsbidraget för pensionstagare är boendeutgifternas maximibelopp i Esbo 9 287 euro per år, det vill säga cirka 774 euro i månaden.

Utöver bostadsbidraget kan hushållet få utkomststöd för skäliga boendeutgifter. Också de boendeutgifter som betalas som en del av det grundläggande utkomststödet ändrades 1.4.2024. De godtagbara skäliga boendeutgifterna i Esbo ökade något, men å andra sidan slopades den prövningsrätt genom vilken kundens boendeutgifter kan godkännas som större än normen.

Antalet anhängiggjorda vräkningar i Esbo har ökat med 20 procent och antalet verkställda vräkningar med 26 procent år 2024 jämfört med året innan. År 2023 verkställdes sammanlagt 334 vräkningar i Esbo, varav 217 före utgången av augusti. I slutet av augusti 2024 hade 274 vräkningar genomförts. Från början av april till slutet av augusti 2024 anhängiggjordes 326 vräkningar, medan 281 vräkningar anhängiggjordes vid samma tidpunkt föregående år. Antalet vräkningar som verkställdes under april-augusti 2024 var också högre (173 stycken) än under motsvarande period år 2023 (134 stycken).

Även om vräkningstalen i slutet av augusti 2024 är klart högre än för ett år sedan, har de ändringar i boende- och utkomststödet som trädde i kraft 1.4.2024 ännu inte hunnit påverka dem i någon större utsträckning. Ökningen av antalet vräkningar år 2024 förklaras snarare av att hyror och andra levnadskostnader stiger samt av att arbetslösheten ökar. Hos Esbo bostäder har antalet vräkningar (52 vräkningar före utgången av augusti 2024) legat på samma nivå som året innan. Eftersom vräkning inleds tidigast efter två obetalda hyror, syns ändringarna i boende- och utkomststödet i vräkningstalen först i slutet av år 2024 eller under år 2025. En del av vräkningarna beror också på störande beteende, även om vräkningar på grund av obetalda hyror är betydligt vanligare. Antalet vräkningar följs inte upp enligt invånargrupp.

Antalet personer som söker bostad hos Esbo bostäder har fortsatt att öka under år 2024. Under april–augusti lämnades 18 742 bostadsansökningar. Av bostads sökandena var 23,2 procent sådana som ville byta bostad och 25 procent av de nya hyresavtalen ingicks med bostadsbytare. Esbo bostäder statistikför orsakerna till ansökan om bostad, såsom hyrans storlek, vilket nämdes mer än 7 000 gånger i bostadsansökningarna, men det finns inga uppgifter om hur många

personer som FPA har anvisat att söka en billigare bostad hos Esbo bostäder.

I Esbo fanns det 436 ensamstående bostadslösa personer i november 2023. Av dem var cirka 24 procent långtidsbostadslösa. Antalet bostadslösa ökade under år 2023 med nästan 20 procent från november året innan (år 2022 var 373 ensamstående personer bostadslösa). Den största gruppen bostadslösa bestod av invandrare, som utgjorde nästan hälften av de ensamstående bostadslösa. Antalet bostadslösa invandrare ökade med 80 procent under år 2023 jämfört med året innan. Nästa gång samlas uppgifter om bostadslöshet in i november i år.

De genomsnittliga hyrorna inom Esbo bostäder enligt bostadstyp underskrider de maximala godkända boendeutgifterna i det allmänna bostadsbidraget, om man utgår från att ensamboende personer bor i enrummare, två personers hushåll i tvårummare, tre personers hushåll i trerummare och fyra personers hushåll i fyrrummare med separat kök. I Social- och hälsovårdsministeriet begäran om utlåtande (VN/36421/2023) "Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om allmänt bostadsbidrag och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare", som publicerades i juni, föreslås att förmögenhetsprövning läggs till grunderna för fastställande av det allmänna bostadsbidraget, att inkomsteffekten av bostadsbidraget för pensionstagare skärps och egendomsgränsen sänks samt att kommungrupperingen av de maximala boendeutgifterna för det allmänna bostadsbidraget ses över för några kommuners del. Ändringarna inverkar också på de hushåll i Esbo som får bostadsbidrag, med undantag för justeringen av kommungrupperingen av de maximala boendeutgifterna. Den övre gräns för de maximala boendeutgifterna som ska beaktas vid beviljandet av allmänt bostadsbidrag ändras inte i Esbo enligt förslaget.

Ändringarna i boende- och utkomststoden har varit synliga både hos boenderådgivningen som ges av Esbo bostäder och hos Esbo stads boenderådgivning. Esbo bostäders bostadsrådgivning kommer under år 2024 att kontakta minst 80 procent av de huvudhyresgäster som är över 75 år och utreda ett eventuellt behov av bostadsbyte. I allmänhet är det äldre personer som stannar i bostäder som är för dyra i förhållande till inkomsterna. Våren 2024 fick boenderådgivningen vid Esbo stad ytterligare en personalresurs och tog i bruk ett system för återuppringning, vilket gör det möjligt att bättre allokera resurserna till kunder som behöver boenderådgivning. Den största kundgruppen inom boenderådgivningen i Esbo stad är bostadssökande som behöver handledning och rådgivning.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 7.10.2024 § 240

Förslag

Föredragande
Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Tiina Aavapartas och 22 andra ledamöters fråga 19.8.2024 om att minska bostadslösheten och antalet vräkningar och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys asunnottomuuden vähentämisestä ja häätöjen määrästä

För kännedom